

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20 —, polletno K 10 —, četrtletno K 5 —, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30 —. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Ljubljanskim volilcem!

V torek 20. t. m. Vam je treba stopiti četrtič v letošnji volilni kampanji na volišče, da si izberete moža, ki naj zastopa Vaše koristi in interese v državnem zboru na Dunaju.

Izbirati Vam bo treba zgolj izmed dveh kandidatov, ki sta pri prvotni volitvi združila na se največ glasov, med kandidatom narodno-napredne stranke dr. Vladimirjem Ravniharjem in kandidatom klerikalne stranke dr. Vinkom Gregoričem.

Zavednim ljubljanskim volilcem, ki mislijo s svojimi možgani, izbira ne bo težka, zlasti ne sedaj, ko je po vsi državi že dobojevana glavna volilna bitka, v kateri je bil na vsi črti — izvzemši edino naše slovenske pokrajine — strahovito poražen mednarodni klerikalizem.

Češki klerikalci so izmed 18 dosedanjih mandatov jih izgubili 13, a krščanski socialci na Dunaju so od 20 dosedanjih mandatov rešili jedva 2, v ostalih 18 volilnih okrajih pa so prišli v ožjo volitev s kandidati svobodomiselnih strank.

A tudi pri nas na Slovenskem je mogočno napredovala napredna ideja.

Številke to dokazujejo in že danes lahko trdimo, da je tudi med nami Slovenci to pot zadnjič zmagal klerikalizem.

Bil bi torej pravcati anahronizem, ako bi si sedal, ko so se povsodi jeli otresati klerikalnega jarma, izbrala Ljubljana, ki je doslej imela vselej naprednega zastopnika v parlamentu, za svojega poslanca — klerikalca.

Zato smo prepričani, da tudi to pot naša bela Ljubljana ne bo omadeževala svoje časti in svoje napredne preteklosti.

Dasi bo borba ljuta, ljutejša, kakor je bila kdaj preje, dasi bodo sovragi izrabili vsa sredstva, da pripomorejo do zmage svojemu kandidatu, dasi jih bo v tem njihovem stremljenju podpirala z vsemi močmi tudi vlada, kakor jih je podpirala že do sedaj, vendar smo trdno uverjeni, da bo v kljub vsemu zmagal narodnonapredni kandidat, ako store brezpogojno svojo dolžnost vsi somišljeniki.

Zato Vas pozivamo, cenjeni somišljeniki, na krepko in vztrajno delo!

Vsakdo izmed naprednih volilcev bodi neutrudljiv agitator, vsakdo naj budi in poučuje nezavedne ter jih pridobiva za napredno stranko, v torek pa naj stopijo vsi naši volilci združeni v eno falango na volišče ter oddado glasovnice, na katerih bo napisano ime:

Dr. Vladimir Ravnihar,

odvetnik v Ljubljani.

Napredni volilci ljubljanski! Vsa slovenska javnost zre z napestjo na Vas, pokažite, da naša javnost ne stavi zama svojih upov na Vas.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice.

Rez. zaklad nad 500.000 kron. Stanje hranilnih vlog 20 milijonov kron. Obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

Imperija se je tolažila s tem, da ima zaščitnika, čigar moč in drznost je poznala.

Ta zaščitnik je bil Sandrigo.

— Od kod prihaja ta hladnokrvni mir? je premišljal Bembo.

Takoj je izpremenil svoj manevar in povzel:

— Sicer pa, milostljiva, vam vsi razlogi velevaljo, da ostane moja zvesta zaveznica.

— To je moj namen; bodite brez skrbi, je dejala Imperija mrzlo.

— Zadenimo ji veliki udarec, je zamrmral razljuten Bembo med zobmi.

Z neisprosnim obrazom je pogledal kurtizano ter izpregovoril s tistim sladkobnim svojim glasom, ki je bil podoben plazenju golazni.

— Neznano vam utegne biti, milostljiva, česa sem zmogel, ako bi nesreča hotela, da postaneva sovražnika ...

— Zakaj naj bi postala sovražnika? je zajecjela kurtizana ...

— Bog naju varuj, milostiva, da bi prišlo do tega! Toda naposled, če bi me mučne okolnosti primorale, smatrali vas za svojo sovražnico, bi moral takoj poseči po izvestnih obrambnih sredstvih, ki se mi zdi, da vam jih moram obrazložiti ...

— Poslušam vas ...

Imperija je prebledela.

Bembo je bil zdajci gotov svoje zmage.

Nadaljeval je z nesramnostjo, polno krotkosti:

— Moja prva skrb bi bila, da vržem v skrinjo za ovadbe pisemce, ki je že pripravljeno: nosim ga vedno pri sebi ...

Njegovo besedilo znam na izust. Povedal vam ga bom. Opozoriti

Jutrišnje volitve.

V Ljubljani imamo torej še ene volitve, kakor za nameček. To so letos četrte volitve: seveda, kdor je šel volit trikrat mu tudi četrtič ne bo delalo težave, in kdor je volil trikrat napredno, si tudi četrtič ne bo premišljal, komu naj odda svoj glas. Mi smo pisali, da se ožji volitvi v Ljubljani ne čudimo, kajti po vseh mestih so ožje volitve in le malokje je zmagal kak kandidat, kjer so nastopile štiri stranke v volilni boj. Vendar smo rekli, da niti v Ljubljano nismo zadovoljni, ko smo pisali o klerikalnih večinah naših mest. „Slovenec“ je stvar porabil zase, toda naše mnenje je, da bi Ljubljana pokazala lahko več narodnega in naprednega duha. Poglejmo n. pr. Maribor. Na naši narodni meji je zmagal takoj pri prvih volitvah zagrižen sovražnik našega naroda, znani nemški kričar Westan. Kdo ga je volil: ali ne ono mariborsko nemško narodno meščanstvo, ki se zaveda svojega pomena v narodnem boju. Torej Maribor ima smisel za nemškega nacionalnega kandidata, naša Ljubljana pa naj bi ne imela smisla za narodnega kandidata? Izvolitev v Ljubljani bi morala biti prava manifestacija slovenske narodne misli, protest proti onim, ki vodijo proti slovenski Ljubljani nemške voje, morala bi biti jasen dokaz naše samozvesti, morala bi biti odgovor zavednega slovenstva proti vladi in proti klerikalizmu, proti vladi s tem, da volimo narodnega kandidata, proti klerikalcem v tem, da volimo narodnonaprednega kandidata. Tako smo mislili mi. Ako se to ni zgodilo, je le znamenje, da z Nemci in klerikalci ne znamo obračunati, kakor so z njimi obračunali drugod.

Klerikalizem je vzel tudi našemu meščanstvu že toliko narodnega ponosa, da se to meščanstvo premalo zaveda svoje velike narodne dolžnosti. Dočim vidimo v mestih na desno in levo okoli sebe (Trst, Celovec, Celje, Ptuj, Maribor), kako ravno meščanstvo brani narodnost svojih mest in voli — kakor v Mariboru — narodne kandidate — se spušta naše meščanstvo v klerikalne vode in se v njih izgublja. S takimi razmerami ne moremo biti zadovoljni, posebno ker vemo, da ima naša Ljubljana v sebi še mnogo naprednih glasov, ki bi morali vsi pokazati, da se zavedajo svoje dolžnosti.

Po vseh mestih so krščanski socialci propadli in kjer so v ožji volitvi gredo napredne stranke skupno v boj proti njim. Na Dunaju se jim ni posrečilo skleniti niti kompromisa, ampak so morali kršč. socialci dati svojim volilcem na prosto roko, da volijo, kakor hočejo, ker itak propadejo. Benerth se že pripravlja na velike izpremembe v parlamentu, ker niti njegova prošnja ni rešila klerikalcev in kršč. socialcev.

Tudi v Ljubljani bodo volili meščani in delavci skupno proti klerikalcem. Soc. demokratično glasilo „Zarja“, piše da bodo pristaši stranke podpirali opozicijske in napredne stranke.

O zvezah med klerikalci in Nemci ne govorimo. To je njih stvar. Ljubljanski volilci bodo dali jutri odgovor za vse, kar so si ti ljudje dovolili s pomočjo vlade proti Ljubljani. Danes čutijo prebivalci Ljubljane bolj ko kdaj prej, koliko so klerikalci škodovali našemu meščanstvu Ljubljana potrebuje zastopnika, ki jo bo branil na Dunaju pred klerikalnimi spletkami.

Jutri vsi na volišče proti klerikalnemu kandidatu!

Vzroki krize.

Izšla je brošura; kriza v slovenskem zadružništvu. Napisal jo je Miloš Štiber in jo je namenil vsem nesebičnim prijateljem zadružništva. Zdi se nam primerno, da podamo poglavje „Vzroki krize“, ki je za nas vse važno. Brošuro pa vsem toplo priporočamo, ker podaja toliko poučnega za sedanjí čas.

Pisatelj pravi: Velik del slovenske zemlje je vinoroden. V letih 1908, 1909 in 1910 pa so bile razmere v vinarstvu dokaj nenavadne. Posledica je bila, da je ta važen vir dohodkov skoraj popolnoma odrekel. Največji reveži so danes v resnici naši vinogradniki. A tudi drugi vir naših kmetijskih dohodkov, živinoreja še vedno silno trpi zaradi zadnje suše. Živinoreja še daleko ni na tisti stopinji, kakor je bila pred sušo in ima naš kmetovalec od sedanjih ugodnih živinskih cen prav malo koristi. Brskone mu te visoke cene celo škodujejo, kajti slovenski kmetovalec danes ni v srečnem položaju, da bi živino prodajal, temveč je še prisiljen, isto nakupovati. Za Stajersko, osobito za celjski okoliš je hmeljarstvo velike važnosti, a tudi ta panoga zadnje leto ni dala pričakovanih dohodkov. V nezgodah našega kmetijstva je torej prvi neposredni vzrok slovenske gospodarske krize. Razmere pa so se poostrele, ko je iz raznih drugih, predvsem iz političnih razlogov nastala v gospodarstvu cele države neka napetost. Različni razlogi so sodelovali, da je morala na jesen leta 1909 avstro-ogrška banka povišati diskont od 4 na 5 %. Tako se k denarnemu pomanjkanju pridruži še draginja.

Slovenske zadruge bi imele že z bojem zoper denarno pomanjkanje in draginjo, nastalo vsled tukaj naštetih vzrokov, dovolj opraviti. Toda prišle so še druge stitnosti. Na jesen leta 1910 je propadla nemška zadružna zveza v Celovcu in je izgubila znašala več milijonov kron. Vzemerjen je pri vseh koroških zadrugah, tudi pri takih, ki pri ponesrečenih zvezah niso bile včlanjene, je bilo veliko. Osobito so se tudi v slovenskih koroških posojilnicah vzdignile ogromne svote hranilnih vlog. Kmalu na to je šla v Ljubljani v konkurz nakupna in prodajna zadruga „Agro-Merkur“. Proti koncu leta 1910 pa je ustavila izplačevanja Glavna posojilnica v Ljubljani in je, ko se je izkazala visoka izguba, šla istotako v konkurz. Radi teh polomov je nastalo splošno vznemirjenje. Posledica je bila,

da so posebno vlagatelji navalili na mnoge — tudi na nezadružne — zavode. Milijoni in milijoni so šli iz slovenskih denarnih zavodov, predvsem iz slovenskih denarnih zadrug ter so romali deloma v nemške in italijanske zavode, deloma pa tudi v nogavice in razna skrivališča.

Če bi bilo slovensko časopisje in če bi bili slovenski voditelji brez razlike strank v tem nevarnem času pojmovali svoje dolžnosti, bi niti radi navedenih polomov slovensko zadružništvo ne trpelo prevelike gmotne škode. Slehern razumni človek je moral vedeti, da ogromna večina zadrug nudi popolno varnost in se ni bati niti najmanjše izgube. Vse to so merodajni krogi vedeli, vključno temu je bilo po vseh slovenskih časopisih toliko pisarjenja o polomih, toliko napovedovanja novih polomov, da so končno celo izobraženi ljudje verjeli, da je vse slovensko gospodarstvo bankerotno. „Klerikalni“ listi so se veselili nezgod na „liberalni“ strani, „liberalci“ so zopet kazali svoje veselje, če je bilo nesrečno „klerikalno“ gospodarsko podjetje. Z enakim veseljem na polome obeh strank pa so kazali naši narodni nasprotniki. Tako je bilo zadostno poskrbljeno, da se vsako pomirjevalno delo, ki bi bilo toliko potrebno, zabrani in da se na drugi strani tudi nastale nezgode naslikajo nevesčemu ljudstvu v mnogo bolj temnih barvah, kakor je bil resničen položaj. Celo tak, ki niti do pet ne zna štet, si more izračunati, da mora tako postopanje od strani slovenskih političnih strank in časopisov povzročiti v slovenskih gospodarskih organizacijah največjo škodo. Izkušnja zadnjih mesecev uči, da zadene ta škoda vse zavode brez razlike strank.

Strankarsko politično agitacijo v slovenskih zadružnih organizacijah je smatrali za poglavitni vzrok sedanje krize, zato je treba to točko pogledati nekoliko natančneje. Ozmimo se nazaj na početke slovenskega zadružništva. Naše zadružništvo spada med najstarejše na avstrijskem. Že v sredini prejšnjega stoletja se je začelo pri nas zadružništvo vdomačevati in je tekom par desetletij doseglo naravnost lepe uspehe. To je prva doba našega zadružništva, doba, v kateri strankarska politika na slovensko zadružno delo ni imela vpliva. Ta doba traja skoraj do konca prejšnjega stoletja. Krog leta 1900 se je začelo zadružništvo izrabljati v strankarskopolične namene. Začele so se ustanavljati centralne organizacije, ki so se smatrale kot last te ali one politične stranke. Tako smo sčasoma prišli v položaj, da so v enem in istem ozemlju „deloval“ 3, deloma celo 4 slovenske (in sicer na Goriškem), v enem slučaju pa 3 slovenske in ena hrvaška zadružna zveza. Iz centralnih organizacij se je pričela krog posameznih zadrug agitacija v svrhu pridobivanja novih članic. A to bi še ne bilo najhujše, temveč najslabše na celi stvari je to, da so se začele ustanavljati konkurenčne zadruge. Celo

vas moram tudi, da sem naročil nekemu prijatelju, naj položi isto ovadbo, ako bi se slučajno pripetilo, da izginem za dalje kakor za mesec dni. Vrh tega, milostljiva, vam utegne biti znano, da so Kandiani vedno imeli pristaše v Sveto Desetorice. Spominjati se morate, da je bil stari Kandiano v tisti noči, ki vam ne bom še enkrat popisoval njenih dogodkov, samo zato obsojen, ker je bilo d o k a z a n o, da je Roland Kandiano umoril Davilo, vašega ljubimca. Saj me dobro poslušati, kajne? ...

— Sledim vašim izjavam, je dejala Imperija, ki so ji šklepetali zobje.

— Prav tako. Preostaja mi torej samo še, da vam povem besedilo svoje ovadbice. Sestavljena je v zmernih izrazih in vredna dobrega državljana, ki želi pustiti pravici prosto pot. Poslušajte torej:

„Podpisani si šteje v čast, da more obvestiti visoki in močno Sveto Desetorice, da je bila njegova čuječnost in pravičnost v noči 6. junija leta 1509. prevarana. Morilec zlahtnega in obžalovanega Davila ni bil Roland Kandiano, nego ženska z imenom Imperija, ki živi še dandanašnji dan v Benetkah, v svoji palači ob Velikem kanalu.“

Bembo je pomolčal.

Imperijin obraz je bil razjeden od groze.

Drgetala je kakor v najhujšem mrazu.

— Da končam, je nadaljeval Bembo. To pisemce bodem podpisal. Ko me pokličejo pred najvišje sodišče, bom vzdržal vsako besedo svoje ovadbe, kateri bo dal moj duhovniški stan in moj ugled kot kardinal-škof vso pezo, ki jo bo potrebovala. Milostiva ste pač preveč razumni, da ne bi uvideli težkih posledic procesa, ki bi vam bil s tem nakopa ...

Imperija je v krvavi prikazni zagledala šafot, postavljen za njo na trgu Svetega Marka.

— Oh, je zajecjela, to vse so samo strašne sanje, kajne? Saj me ne boste ovadili? Sicer pa, je dodala z divjim izbruhom posmeha, bi tem pogubili samega sebe!

— To je mogoče, milostljiva; toda vi veste bolje od vseh drugih, česa je možna odkritosrčna in strastna ljubezen. Vsega, milostiva, vsega; pripravljena je celo na sramoto in smrt! In jaz sem pripravljen na vse!

— Kaj hočete torej doseči s svojimi pretnjami?

Bembo je vstal in se sklonil k Imperiji;

— Nočem, da poročiš svojo hčer s Sandrigom, kajti tvoja hči je moja!

Imperija se je zrušila v svoj naslanjač in si zakrila obraz z rokami.

Ko je dvignila glavo, je bil Bembo izginil.

Kardinal je tiho odšel.

— Naj ostane tri dni pod vplivom te napovedi, je renčal sam pri sebi, da dovrši groza svoje delo v njeni duši! V treh dneh se vrnem, in Bianka bo moja!

Odprl je neka vrata. Pridružil se mu je sluga, da bi ga spremlil. Ko pa je stopil v veliki salon, skozi katerega je vodila pot iz palače, in kjer so čakali gostje, je zapazil moškega, ki je ravno prestopil prag nekih vrat, vodečih v notranjost Imperijinega doma.

Spoznal ga je takoj.

Bil je Sandrigo.

— Prijatelj, je mirno dejal slugi, ki ga je spremljal, vzami teh deset srebrnjakov in odgovori mi po pravici.

Sluga je segel po denarju in se naklonil v znak brezmejnega vdanosti in pokorščine.

— Prijatelj, je povzel Bembo, kako je ime človeku, ki je pravkar stopil skozi tista vrata?

— Ne vem, prevzvišeni gospod. Vem samo, da je neki gost, ki je čakal tukaj, da ga povedejo h gospej.

— In zdaj je pri njej?

— Nedvomno.

— Petdeset zlatih dublonov ti dam, če mi omogočiš, da slišim, kaj si imata ta gospod in tvoja gospa povedati.

— Petdeset zlatih dublonov?

— Da; ali me poznaš?

— Da, prevzvišeni gospod.

— Nocoj, v moji palači, dobiš obljubljeno vsoto.

— Pojdite z menoj!

Sluga je potegnil Bembo s seboj. Nekaj trenutkov nato je stal škof v temnem kabinetu; sluga je položil prst na usta in mu z očmi pokazal zastor, za katerim se je slišalo mrmranje dveh glasov.

(Dalje.)

vrsti vasi imamo danes na Sloven-
skem, kjer obstojita ali dve posojil-
nici ali celo dve mlekarni. Da take
konkurenčne zadruge ne morejo pro-
spevati, o tem nas je izkušnja zadnjih
let pač dovolj poučila. Radi medse-
bojnega hujškanja primanjkuje takim
konkurenčnim zavodom domačih vlog
ali pasi skušajo iste pridobiti s pre-
tirano visoko hranilno obrestno mero.
Za dolžnike se konkurenčni zavodi v
mnogih slučajih naravnost trgajo, kar
stvari gotovo ne koristi. Centralne or-
ganizacije v svoji kratkovidnosti pod-
pirajo te konkurenčne zavode in tako
imamo danes celo vrsto posojilnic, ki
so prezadolžene, kar bi se nikdar ne
smelo zgoditi, kakor nas zadnja kriza
učí. Vobče je pri poedinici zadruzi,
kakor tudi pri centralni organizaciji v
kreditnem in revizijskem poslovanju
vprašanje somišljenstva, vprašanje, ali
je ta in oni posel za to in ono stran-
ko koristen ali škodljiv, naravnost od-
ločilno. Razume se, da mora pri takem
postopanju stvar sama trpeti največjo
škodo.

Vzroki krize so torej dvojni. Prvič
neposredni: Slabe letine, polomi, huj-
skanje. Drugič posredni: Izrabljanje
zadružništva v strankarsko-politične
namene.

Zavedati se je treba — pravi pi-
satelj v uvodu, da ne igra v sloven-
skem narodu nobena gospodarska or-
ganizacija tako važne vloge kakor za-
družništvo. Le zdravo zadružništvo nas
bo krepilo. Cena brošure je 50 vin.

„Jutro“ pred sodiščem.

Kakor smo na kratko že včeraj
poročali, se je vršila v soboto popol-
odne pred tukajšnjim deželnim kot ti-
skovnim sodiščem javna razprava po-
vodom naših ugovorov proti dvema
zaplembama „Jutra“.

Občinstva je bilo toliko, da so
bili zasedeni vsi prostori. Senatu je
predsedoval g. Vedernjak, volanta sta
bila gg. Kobler in Kaiser, državno
pravdnštvo je zastopal g. Luschan,
za „Jutro“ je pristopil njegov lastnik
in glavni urednik g. M. Plut.

Predsednik prečita zaplenjena
odstavka iz „Jutra“ od 1. junija in
podeli besedo drž. pravdniku, ki v
slabi slovenščini opravičuje konfiska-
cijo, ker se je v zaplenjenih odstav-
kih, v katerih se je govorilo o „vele-
izdajniškem“ procesu v Zagrebu.
Friedjungovem procesu na Dunaju in
Hinkovčevem procesu v Zagrebu ru-
šilo ugled sodnikov in sodišč na Hr-
vatskem in v Avstriji, češ, da oni niso
sodili po zakonu in svoji vesti, ampak
po zapovedi višjih krogov. To je
kaznjivo in za to predlaga, da se za-
plemba potrdi.

Plut vidi v konfiskacijski praksi,
ki vlada danes v Ljubljani, očitno ten-
denco preganjanja naprednega časo-
pisja, drugače si nikakor ne more raz-
lagati dejstva, da se v novem času
konfiscira v „Jutru“ vsaka, tudi naj-
nedolžnejša reč, tako, da uredniki pri
vsaki zaplembi kar strmijo, ker vidijo,
da skoraj o nobeni zadevi pisati ne
bi smeli.

Konfiskacija je — pravi g. Plut
dalje — popolnoma neosnovana, „ker
se v zaplenjenih odstavkih ni trdilo
ničesar, kar ne bi bilo resnično. Radi
imenovanih procesov se je skandalizirala
cela Evropa, ki je bila tudi pre-
pričana, da je „veleizdajniški“ in Fried-
jungov proces provocirala osrednja
vlada, da bi opravičila nekislo Bosne
in Hercegovine. Sodniki na Hrvatskem
res niso sodniki, nego čisto navadni
ekspONENTI vsakokratnega bana; ki jim
daje v političnih procesih navodila, ka-
ko naj sodijo. Prisostvoval je sam
„veleizdajniškemu“ procesu in je videl,
da je bil predsednik senata hujši od

državnega pravdnštva. Sicer pa on
smatra Hrvatsko, ki ima svojo pravo-
sodno avtonomijo, v tem oziru za tujo
državo in za to ne razume, zakaj bi
se avstrijska sodišča zavzemala za
ugled sodišč v tujih državah, ko ta
sodišča sama ne čuvajo svojega
ugleda.

„Justitia regnorum fundamentum“
je rekel g. državni pravdnik. „Tako bi
res moralo biti in nesrečna je država,
kjer državljani ne vidijo v sodiščih
nepristranskega foruma, pred katerim
bi dobili pravico in zaščito.“

Zaplenjeni odstavki so čisto ne-
dolžni in on pričakuje, da sodišče za-
plembo razveljavi.

Državni pravdnik dokazuje
zopet, da je bila zaplemba opravičena,
ker se je govorilo tudi o avstrijskih
sodiščih in o centralni vladi.

Plut odgovarja: Kritika je vedno
in povsod dovoljena. Ako bi zaple-
njena odstavka — drugi odstavek je
bil zaplenjen takointako samo za to,
ker je vseboval citat iz belgrajskega
„Slov. Juga“ — čital cenzor na Fran-
coskem ali Angleškem — ako tam
sploh poznajo institucijo cenzorjev —
se niti ozrl ne bi na njo. Sicer pa se
konfiscira samo tam, kjer je slaba
vest.

Predsednik: Radi zadnjih be-
sed vam podelujem najstrožjo grajo.

Po kratkem posvetovanju razgla-
si predsednik razsodbo: **zaplemba se
potrdi.** — Plut zahteva pismeno raz-
sodbo.

Razprava o drugi zaplembi — po-
vodom razprav o „Glavni posojilnici“
— je bila kratka.

Državni pravdnik pravi, da
se je, dokler je še razprava trpela,
podvrlo kritiki postopanje predse-
dnika senata in državnega pravdnika,
s čemur bi se lahko vplivalo na poro-
tnike in na občinstvo, potem pa izjavi:
Gosp. ugovornik se je prej izrazil, da
se konfiscira tam, kjer je slaba vest.
Izjavljam, da je moja vest popolnoma
čista in mislim, da me g. ugovornik
ni nameraval osebno žaliti, nego mu
je ušla beseda v razburjenosti ne-
hote.

Plut izjavlja, da niti v mislih ni
imel osebe g. drž. pravdnika, nego
sistem, ki ga tukaj on zastopa.

Z zaplenjenim odstavkom se ni
hotelo vplivati niti na porotnike, niti
na občinstvo. S poročili iz parlamenta
in izpred sodišča je zelo težka stvar.
Doslovno se vsega ne more poročati,
ker bi zavzemalo poročilo preveč pro-
stora in za to poda poročevalec o po-
sameznih delih razprave ssmo kratko
sliko, ki je, seveda, vedno več ali
manj subjektivna. Sicer se pa z za-
plenjenim odstavkom po njegovem
mnenju ne bi čisto nič vplivalo na
nikogar.

Po kratkem posvetovanju razgla-
si predsednik razsodbo: **Sodišče potrdi
tudi to zaplembu.**

V bodoče bomo vlagali ugovor
proti vsaki zaplembi, ker konfiskacijs-
ke prakse, kakor jo je uvedel v Ljub-
ljani g. Luschan, ni nikjer na svetu.
Pripominjamo, da je g. Luschan izja-
vil tudi to, da on ne gleda na to,
ako je list napreden ali ne, nego da
konfiscira takrat, kadar misli, da je v
to opravičen. Nam se pa čudno zdi,
da je konfiscirano vedno — samo
„Jutro“.

Naprednim volilcem Ljubljane!

Za dan ožje volitve, ki bo v torek,
dne 20. junija, naznanjamo sledeče
agitacijske lokale narodno-napredne
stranke:

čik tobaka.

Brez opravka ne pride nikdar na
vas, a kadar pride, se zazdi človeku,
da je to možček iz davnine, ki živi
med tretjim rodom.

Ko je prišel prvič na vas s pa-
lico v roki so se ljudje čudili in mo-
drovali.

„Ej, starost, starost. Dolgo se je
brani in upiral; tudi njemu bo za-
zvnilo. Kakšen junak je to bil, mo-
čan, kakor Krpan, z enim mabljamem
je podrhl hrast, udaril je in skala je
počila.“

Vaška šivilja Anča je odprla okno,
prestavila kaktus s krasnim rdečim
cvetom in zaklicala:

„Oj, stari, zakaj imate palico?“

Možček je postal in rekel:

„Zakaj imaš ključavnico na vratih,
zakaj burkije pred pečjo in zakaj jezik
za zobmi?“

Anča je zaprla okno, stroj je za-
drdlal, starček pa je vstopil v hišo in
sedel k peči.

„Kaj pravim. Anča, dobri ljudje
so mi prinesli obed, hvala Bogu. Ka-
vo bi rad skuhal, pa nimam slad-
korja. Posodi mi en groš za kratak
čas.“

„Nimam. Počakajte, da pride Kata
domov.“

„Meni nič govoriti, kavo bi takoj
kuhal, čakati nimam časa. Lačen
sem!“

Za volišče v Mestnem domu v
gostilni pri „Zvezdi“ (Ferlinc).

Za volišče v dekliški šoli pri
sv. Jakobu v gostilni pri „Zupanu“.

Za volišče v otroškem vrtcu
(Cerkvena ulica 21 v Trnovem) v
gostilni pri „Grčarju“.

Za volišče v mestnem dekliškem
liceju v Supančičevi hiši, Šubičeva
ulica 5.

Za volišče v deški šoli na Grabnu
v gostilni „Debevc“ na Bregu.

Za volišče v šoli na Ledini v
Turkovi šupi v Komenskega cesti.

Za volišče v „Unionu“ v gostilni
pri „Štefanu“ na Miklošičevi ulici.

Za volišče na I. državni gimna-
ziji v gostilni pri „Novem svetu“ na
Marije Terezije cesti.

Za volišče v jubilejni ubožnici v
Vodmatu v gostilni pri Bizjaku, Bo-
horičeva ulica 16.

Za volišče v šoli na Barju v go-
stilni pri „Mokarju“ (nasproti vo-
lišča).

Kdorkoli rabi na dan volitve
kakega pojasnila, ali pa glasov-
nice, naj se oglasi v zgoraj navede-
nih agitacijskih lokalih narodno-
napredne stranke, kjer dobi vse
potrebno!

DNEVNE VESTI.

„Slovenski Narod“ priobčuje sle-
deče pismo, h kateremu se seveda še
povrne:

Častiti g. Anton Berce, župnik
v pokouju

v Ljubljani (na Gradu).

Ker „Jutro“ Vaše izjave ni ho-
telo sprejeti, se vam naroči, da po-
šljete na knezoškofijski ordinarijat
dotično zahtevano izjavo, da obža-
lujete, ker ste škofijski odlok in
svoj protivni list neposredno ali po-
sredno priobčili v časopisu in po-
sebe, ker ste ga pričobili v nemo-
rarnem, cerkvi sovražnem, naravnost
brezverskem in zato strogo prepo-
vedanem listu „Jutru“.

To izjavo morate doposlati vsaj
do 24. junija incl. in sicer sub po-
ena suspensionis. Ta opomin velja
enkrat za trikrat.

Končno se vam prepove sv.
mašo do 30. junija incl., ker ste ne le
v „Jutru“ smešili odredbo svojega
cerkvenega poglavarja, ampak ste
kljub prepovedi še potem govorili
na liberalnem shodu v gostilni
zraven Gruberjevega kanala, ter tam
grdili odlok in škofa samega.

Kn. škof. ordinarijat v Ljubljani,
16. junija 1911.

† Anton Bonaventura, škof.

Našemu škofu se je res zme-
šalo!

„Poglejte jih, ki peljejo tolo-
vaje!“ Te besede je izgovoril ob pri-
liki nedeljskih dogodkov oni dr. Su-
steršič, ki se po shodih in v „Slo-
vencu“ baha, kako on ljubi svoje
ljudstvo, kako velik prijatelj je zlasti
ubogih delavskih slojev. Kako on
ljubi svoje ljudstvo in kako velik pri-
jatelj je delavskih slojev, to je najbolj
dokazal v Zg. Šiški, ko je nad de-
lavce spustil orožniške bajonete, ko je
orožnikom ukazal, aretirati 3 nedolžne
žrtve, katere so orožniki v verigah
vkljenjene gnali skozi celo Šiško v
Ljubljano, kot kake hudodelce. Naj-
lepše pa je svojo ljubezen do sloven-
skega ljudstva dokazal s tem, da mu
ni bilo dovolj, da je dal 3 od svojega
dela se vračajoče delavce aretirati in
v verige vkljeniti, ampak da se je
takrat, ko so jih orožniki gnali po
cesti, škodoželjno smejal ter nanje ka-
zaje, še samozvestno se pobahal re-
koč: „Poglejte jih, ki peljejo tolovaje!“
— Če se slovenskemu ljudstvu pri

takem dokazu dr. Šusteršičeve lju-
bezni še niso in še ne bodo kmalo
odprle oči, potem g. dr. Šusteršič le
še tako naprej! Enkrat bo že prišel
trenutek, ko se bodo po takih dokazih
ljubezni ljudskega zastopnika ljudstvu
vendarle odprle oči — same od
sebe.

Podružnica družbe sv. Cirila in
Metoda za Cerklje-Catež priredi —
združeno z izletom sl. sokolskih dru-
štev iz okolice — veselico dne 25.
junija v Krški vasi (poleg Brežic) na
vrtu gostilne g. I. Pereniča. Vspored:
Sprejem sokolskih društev, govor, sre-
čolov, petje, godba prosta, zabava.
Paviljoni za jedila, pijačo, kavo i. dr.
Godba iz Samobora. Začetek ob 4.
uri popoldne. Vstopnina prosta. K
obilni udeležbi vabi odbor.

Izgubljena je v Spodnji Šiški
močna sesalka (pumpa) za kolo. Po-
šten najditelj naj jo odda proti pri-
merni nagradi v Podružnici „Jutra“ v
Spodnji Šiški.

Dr. Gregorič polomijada v Hra-
deckega vasi. Za soboto večer je skli-
cal večni kandidat dr. Gregorič, naš
„ugledni somešan“, volilni shod v
Anžičevo gostilno pod Golovcem. Ob
en četrta na devet zvečer se je tja pri-
peljal, ampak njegovo začudenje je bilo
veliko, ko je našel tam samo šest zbo-
rovalcev. Kazalo mu seveda ni, da bi
shod otvarjal, temveč je zbranim šest-
erim mozem objubil, da pride ob de-
vetih, in je izginil. Može pa so zama-
čakali — dr. Gregoriča ni bilo.

Jagod bogati kraj je gotovo oko-
lica Čušperka. K večeršnjemu večer-
nemu vlaku so prinesle ženske kar
cele jerbese in velike košare polne
jagod. Ko so potniki prosili naj raje
njim prodajo po isti ceni kot v Ljub-
ljani, so jih raje odpeljale v Ljubljano
na prodaj.

Deček zažgal kozolec. V Malih
Laščah je v soboto popoldne 5 letni
sin Grebena posestnika v Malih Laščah
zažgal kozolec s tem, da je kadil smod-
ko. Da ni bilo takoj pomoči iz Vel.
Lašč, bi bila cela vas zgorela. Deček
je iz bojazni pobegnil.

Pri izviru lške. Včeraj si je g. Fr.
Pirc v spremstvu g. kontrolorja Stareta
iz Vel. Lašč ogledal zadnjo zanimivo
točko lškega Vintgarja, to je izvir lške.
lška izvira kot mal boren studenček
pod vasjo Lužarji ter ima, dokler sta
izletnika mogla zasledovati, 11 pritokov
do Zale. Izlet na Lužarje k izviru lške
in dalje čez Boštjetje h Kobiljemu Curku
do Roba je res vsega priporočila vreden.
Kadar bo še ostali srednji del
preiskan, pričnemo z natančnim opisom
lškega Vintgarja in okolice.

Dobavni razpis. C. kr. trgovsko
ministrstvo naznanja trgovski in obrt-
niški zbornici v Ljubljani, da namerava
c. kr. domobransko ministrstvo po jav-
nem razpisu pri maloobrtih zadru-
gah zagotoviti za dobo šest let oblačilne
in opravne predmete iz usnja in kož.
Dobava obuval se bo oddala le čev-
ljarskim zadrugam, jermenarski in sed-
larski predmeti pa le jermenarskim in
sedlarskim zadrugam. Ako pripadajo
kakšni čevljarski zadruzi tudi jerme-
nari in sedlarji, tedaj se mora za obu-
vala posebe in za druge predmete tudi
posebe ponudba vložiti. Ponudbe, ka-
terim je med drugim priložiti tudi so-
lilitetno in zmnožnostno izpričevalo, je
vložiti najpozneje do 18. julija 1911,
10 dopoldne. Natančnejše pogoje in
podrobnosti je moči izvedeti v pisarni
trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda!

razcefrani konjski koci. Dve veliki
skrinji brez nog stojita na podloženih
opekah, na skrinjah leže piskri, sklade,
steklenice, žlice, vilice, škaš s saja-
stim zajemalnim loncem, vse njegovo
kuhinjsko premoženje, ki vode ne vidi
nikdar. Po tleh razmetana slama, smeti,
cunje, trske, olupki krompirja, kovaške
klešče, razna starina in gnili odpadki.
Na steni poleg štedilnika vise zaje-
malke, ki so prvotno obliko že davno
izgubile, zraven pa so zapičeni v okno
noži brez ročajev. Vrata so brez zapaha
in brez ključavnice.

Pred vratmi saj, smetišče, kup
starega železa, razbite kovinaste in
lončene ponve, motike, lopate, srpi,
kosišča, razsut sod, črepinje itd. Le-
stev vodi na „hišo“, kjer gospodarijo
med praznimi zaboji in cunjami pod-
gane in plešejo svoj divni ples.

Možiček je kahal v trebušastem
loncu že desetakrat prekuhanu kavo.
Zamišljeno je zrl v vrelo črmino in
mihal z brado, kakor da se veseli
male južine. Ko je bila dozdevno pre-
vreta, je zril vse skupaj v ogromno
skledo, vrgel sladkor vanjo, nadrobil
suih škrojev, prekrizal z velikimi križi
čelo, usta in prsi, obesil klobuk na
klin in zajemal.

„Hvala Bogu zopet sem sit,“ je
rekel glasno in stopil iz bajte.

„Kajne gospa,“ je nagovoril uč-
teljico sedečo na skali, „lepo se vidi

Justični umor.

I.

Brez dokaza o hudobnem
namenu, je vsaka obsodba
justični umor! — — —
Dr. Novak v poroti proti
dr. Hudniku.

Teden dni je preteklo, odkar so
naši ljudski sodniki na čelo glavnega
krivca poloma Glavne posojilnice, dr.
Hudnika pritisnili pečat hudodelca,
odkar je v eni minuti izrečeni krivdo-
rek porotnikov uničil za večne čase
eksistenco odvetnika, ga oropal ugleda
v človeški družbi, nedolžni rodbini pa
vzel za najmanj 3 leta očeta in
soproga.

Od takrat, ko je na zatožni klopi
pred ljubljansko poroto sedela deto-
morilka iz boljših krogov, naobraženo
deklet, ki je samo priznalo, kako je
komaj porojeno dete spravilo s sveta,
pa so ji ljudski sodniki kljub neovr-
gljivemu dejstvu detomora odvrnili
pečat sramote krivdoreka ter jo izo-
čili kot detomora nekrivo človeški
družbi nazaj, od tedaj je javnost pri-
čela obračati večjo pozornost na tiste
može, katerim zakon podeljuje pravico
sodnika nad velikimi zločinci ali vsaj
velikih zločincev obtoženimi. Slučaj
omenjenega oproščene detomora je po-
dal zagovornikom ključ, s katerim
so vselej tudi pri vsaki detomorilki iz
nižjega stanu odpirali pot iste pravice
za svojo klientinjo. Pa o tem se bo
dalo in se bo že z ozirom na javno
moralo tudi moralo več govoriti o
priliki, ko se dotaknemo te vrste po-
rotnih razprav.

Omenili smo ta slučaj le v svrhu
primere s slučajem Glavne posojilnice,
torej s slučajem, ki po naravnem pravu
niti od daleč nima sličnosti z daleko-
sežnostjo hudodelstva umora. Dr. No-
vak je kot zagovornik obtoženega dr.
Hudnika v svojem zagovoru ljudske
sodnike s posebno vnmemo opozarjal
na značaj hudodelstva, to je, kdaj se
sme obtoženec smatrati res kot hudo-
delec, kot zločinec, kdaj se ga sme kot
hudodelca obsoditi in kdaj se ga kljub
temu, da je morda v smislu mrtve
črke zakona res zakrivil dejanje, ki ga
zakon pa tudi človeška družba ozna-
čuje kot hudodelstvo, ne sme.

Besede dr. Novaka, ki bodo ostale
v srcu ljudskih sodnikov, ki so nad
dr. Hudnikom izrekli svoj: kriv je!
do zadnjega zdihljaja zapisane tam,
odkoder je prišla nepričakovana ob-
sodba, se glasi tako:

„Dr. Hudnik je tožen v prvi vrsti
radi goljufije in to vprašanje je za
njega najusodnejše. Sta to vprašanja
osmo in dvanajsto (glavno vprašanje),
ki vsebujeta v sebi vse znake hudo-
delstva potem tudi vse posledice take
ossodbe. Za vsako hudodelstvo pa
je treba predvsem hudodel-
skega naklepa, zločinskega namena.
Brez jasnega, neovrgljivega dokaza
o hudobnem namenu je vsaka ob-
sodba justični umor!“

To zahteva hudodelstvo, ki je
označeno v osmem glavnem vprašanju.
Tega pa dr. Hudnik nikdar ni
storil!“

Osem izmed 12 ljudskih sodnikov
je dr. Hudnika obsodilo radi hudo-
delstva goljufije. Spomnite se zopet
one oproščene detomorilke in jo pri-
merjajte z obsojenim dr. Hudnikom.
Ona je na bestialen način umorila
svojega lastnega otroka, ali je pri njej
za obsodbo potreben hudoben namen
manj jasno izražen kot pri dr. Hud-
niku, ki je „Glavno“ kot tujega, že v
rojstvu nesrečnega otroka potom po-
nesrečnih spekulacij skušal rešiti
pogube!

V dvorani med razpravo je se-
delo nekaj pri polomu „Glavne“ pri-
zadetih, ki so Hudniku pa še marsi-
komu drugemu privoščili ostro kazn.

daleč na okrog. Zahvalim se vam, da
ste me obiskali, prav rad vidim, ako
stopi gospoda do mene. Daleč okrog
me poznajo ljudje, vi niste še dolgo
pri nas. Slive na šolskem vrtu sem
jaz sadil, cepil sem tre in popravil
vodnjak. Star sem že, tresem se, za
delo nisem, v nadlogo sem sam sebi
in v napotje drugim. Ko sem bil mlád,
sem bil junak, ljudje vam bodo po-
vedali, da je res. Deset imen imam,
deli so mi jih prijatelji in gospoda.
Pišem se Matija Grahek. Ko sem bil
pri stricu, ki je prodajal železno robo, so
mi rekli komi, a ko je svet zaznal, da
sem učen človek, ki zna napravljati
vsakovrstno orodje so mi rekli: fav-
zentkinstler.“

„Moje ime se je čulo povsod,
kjer prebivajo ljudje. Moje iznajdbe
delajo sedaj tovarne, milijonar bi bil
lahko, a hudobni svet me je spravil
ob vse. Ko sem ozdravil visokega go-
b vse. Ko sem ozdravil visokega go-
b, nosil je komolec dolg klobuk,
spoda, nosil je komolec dolg klobuk,
sem dobil naslov „Ajzndohar“. Kadar
sem prišel v davkarijo „štibro“ pla-
sem gospi da se mi vsi priklanjali in nazivali
čati so se mi vsi priklanjali in nazivali
gospos Ajzndohar. Od vseh vetrov so
hodili ljudje k meni po zdravlila. To-
hodili ljudje k meni po zdravlila. To-
čili so me pri gospodi, da zdravim
brez patenta.“

(Dalje.)

MALI LISTEK.

MARA TAVČARJEVA:

Mož iz davnine.

Nad našo vasjo stoji lesena bajta.
Okolu nje cveto, zelene in zore naj-
boljše češnje, višnje in breskve. Tam
gori se oglašja ljubna kukovica, tam
žvižga zlatokljuni kos, tam čeblja ško-
rec, tam gnezdi slavci in drobni mirne
pesmice, ko obledi zadnji oblaček nad
pisanim poljem.

Malo nižje pasejo pastirji živino,
mejijo vrbovino, piskajo in trobijo,
dokler se ne oglašijo zvonček pri sv.
Jurju in vabi v večernem soglasje vse
podružnice daleč na okoli.

Tu živi osemdesetletni starček.
Noge ima zavite v cunje, okrog teh
mahadrag razdrapane hlače, spehast
suknjič je prevezan z vrvo in žalostno
visi čez hrbet, napol razgaljena prsa
obrobuje umazana srajca, na zguban-
čenem, rdečem s šetinami porastene-
m vratu je zavozljana črna ruta, na ka-
teri čepi širok, vegast klobuk, brez
traku, poln lukenj, v teh tiči cvet be-
lagonije, fuksije, rozenkravt, črna meta
in tako dalje. Izpod visečih obrvi gle-
dajo drobne oči v svet, sive razmršene
brke in brada obkrožujejo tanke ust-
nice, za katerimi samujeta dva zoba in

Navsezadnje, če so oškodovani, kdo jim bo to človeško slabost štel v zlo? Ampak takrat, ko se je med zagovorništvom in javnim obtožiteljem bil boj zaradi goljufije, takrat so ti škodoželjni prosti sodniki v klopih poslušalcev priznali: Ne, kot goljufa dr. Hudnika vendar ne moremo smatrati, kar je tudi sicer slabega provzročil! In takrat, ko je prvomestnik Otto Homan, trgovec in član radodoljske posojilnice proglasil krivdorek: dr. Hudnik je res zakrivil hudodelstvo goljufije, takrat so bili zopet ti prosti sodniki v klopih poslušalcev prvi, ki so izrekli drugo milejšo obsodbo: ne, tega dr. Hudnika ni zakrivil. Zakrivil je lahkomišljeno krivo ali konkurz, zato naj se ga ostro kaznuje, toda hudodelec dr. Hudnik ni!

Tako sodbu je izrekla — lahko brez skrbi rečemo — pretežna večina slovenske javnosti tudi izven naše dežele.

S tem krivdorekom se je — namreč doslovno — v smislu izvajanj zagovornika dr. Novaka nad njegovim klientom dr. Hudnikom izvršil justični umor.

Kdo ga je zakrivil?

Prihodnost Mehike.

Porfirio Diaz, ki je bil trideset let predsednik mehikanske republike, je po dolgem obotavljanju odstopil, pokanje pušk pred njegovo palačo je pospešilo njegov odstop. Težko se je odločil za ta korak, ali odločiti se je moral v svojem osebnem interesu. Diaz je vladal v Mehiki, kakor kak evropski kralj ali cesar in se bolj absolutno, kakor ruski car. Bil je diktator. Volitve so bile le komedija, kajti vsakokrat se je že naprej vedelo, da ne bo nihče drug izvoljen, kakor Diaz, in da tudi nihče drug ne sme biti izvoljen, kakor on. Diaz je imel vso moč v svojih rokah in nihče se ni drznil mu nasprotovati.

Glavna opora, na katero se je opiral Diazova vlada, je bil tuj kapital. Diaz je poznal vpliv, ki ga imajo kapitalisti v Angliji, Nemčiji, Ameriki in v drugih državah na vlado in zato je iskal zveze z inozemskimi kapitalisti. Dal jim je razne koncesije za izkoriščanje naravnih bogastev dežele in je tako tuje vlade zainteresoval za svojo vlado. Seveda ni pri tem pozabil na svoje osebne koristi. In ako gre zdaj v prognanstvo, nese seboj milijone, ki so mu jih darovali inozemski kapitalisti za njegove usluge.

Nihče ne more tajiti, da ni Diaz veliko dobrega storil za Mehiko, in ako bi bil v pravem trenutku se umaknil s političnega položaja, bi mu bilo ljudstvo priredilo velike ovacije, tako pa je moral skrivaj oditi iz glavnega mesta.

Kaj bo zdaj v Mehiki? Neki nasprotnik Madera, zmagonosnega voditelja insurgentov in domnevnega Diazovega naslednika, je dejal, da bo Maderova vlada le druga oblika Diazove kapitalistične vlade. To bo tudi res. Razvoj dežele se ni tako napredoval, da bi prenašal drugo obliko vlade. Pod Maderom bo ravno tako vladal kapitalizem, kakor je vladal pod Diazom.

Diaz in njegova vlada sta postopala brutalno in brezobzirno in sta na najkrutejši način zatirala delavske mase. Maderova vlada bo postopala milejše in bolj obzirno, kakor se spodobi moderni kapitalistični vladi. Izkoriščanje in zatiranje se bo nadaljevalo v drugi obliki. Pod Diazovo vlado so štrajkujoče delavce obešali na drevesa, pod Maderovo jih bodo zapirali.

Na nobeden način ne bo mogel Madero tako postopati, kakor je Diaz, za to jamči tudi okoliščina, da ima med insurgenti dosti nasprotnikov in da je v deželi dosti nezadovoljnih, ki bodo odločno zahtevali liberalne naprave in socialne reforme. Ti elementi med insurgenti bodo čuvali nad Maderovo vlado in nad Maderom samim, da se ne bo prevzel svoje moči in svojega bogatstva in da se bo tudi oziral na zahteve delavske mase.

Nemogoče je vedeti že zdaj, kako se bodo razmere v Mehiki razvile, posebno že zaradi tega ne, ker hoče zdaj tudi silno bogata mehikanska cerkev poseči v politično življenje in osnovati veliko katoliško stranko. Cerkev ima pri nevedni masi ljudstva velik vpliv. Na vsak način pa bo prihodnost Mehike bolj konstitucionalna in bolj moderna, kakor je bila pod Diazom.

Razkritje velikih sleparij v Sp. Šiški.

V kolikor nam je z ozirom na okolnosti, ki spremljajo zgodovino te s čudovito drznimi zvijačami zasnovane in večinoma tudi izvršene sleparije, že danes mogoče, izpopolnimo nastopno včerajšnje prvo poročilo: **Žrtev sleparije.**

Marija Wolf je služila pri nekem peku v Ljubljani. Zahajala je tudi v

hišo vpokojenega izanskega župnika dr. Mauringa. Po njeni izpovedi ji je Mauring prigovarjal, naj vzame nekega mu znanega pisarja in da bodo potem skupno živeli v njegovi hiši. To ponudbo je Wolf odklonila, češ, jaz sem bogata in hočem dobiti večjega gosпода kot je pisar. S tem se je župniku zamerila in je opustila obisk v njegovo hišo. Po bratu je podedovala 4000 K in si je privoščila zasebno življenje. Meseca aprila je prišla stanovat v Spodnjo Šiško k g. Mateliču.

Tri pijavke.

Kmalu so začele prihajati k nji na obisk tri ženske iz Vodmata. Bile so to: Ana Kranjc, Mici Klančnik in še neka druga ženska, ki ima moža v Ameriki. Prva se je izdajala za Ano Vernik; je omožena, vidi pa rada duhovnike. Ta je vodila vezi, niti, kot pajk pajčevino okoli svoje žrtve. Znano ji je bilo, da ima Marija Wolf več denarja v hranilnici, da je znana z dr. Mauringom in da je silno lahkoverna. Na podlagi tega znanja je čestita trojica zasnovala svoj načrt; izvrševal pa se je ta načrt sistematično z izjemnim denarja od nesrečne žrtve.

Dr. Mauring hrani dve hranilni knjižnici.

Z uporabo raznih znanih okolnosti od strani Marije Wolf, so ji prijatelje iz Vodmata zaupale veselo vest, da dr. Mauring hrani zanj dve hranilni knjižnici; eno v znesku 30.000, drugo v znesku 38.000 K. Wolf jim je to slepo verjela. Ta del načrta je zasledoval namen, pri žrtvi vzbuditi zavest, da je silno bogata. V tej zavesti so jo še bolj podkrepile z drugo veselo novico, da je zanj

dr. Mauring kupil hotel „Union“.

Da so jo v tej zavesti še bolj utrdile, so ji prinesle celo vrsto raznih ključev ter ji rekly, da so to že ključi od „Union“ in da že s 1. julijem lahko nastopi kot lastnica hotela „Union“. Napravile so velik načrt kako se bodo dobro imele, ko ona prevzame hotel „Union“. Marija Wolf je vse te izmišljotine verjela in se že v duhu videla, kako bo nastopala kot lastnica takega velikega hotela. Še bolj pa je bila vesela, ko so prijateljice iz Vodmata prinašale ustmena in pismena zagotovila, da je ona, Marija Wolf, srečna dedinja na tisoče in tisoče dolarjev raznih ameriških stricov in sorodnikov. Pisma so bila seveda fingirana in tako pisana, da je bilo treba za vsako tako novico nekaj plačati.

Povest o dr. Mauringu

si je trojica iz Vodmata očividno le zato izmislila, da je žrtev zazibala v sladko zavest velike bogatije in da so jo v takem položaju ložje skubile. Začele so ji potem kmalu praviti, da si je dr. Mauring nogo zlomil

in so Marijo Wolf za božjo voljo prosile, naj se ga usmili ter naj mu posodi denar, on da leži v bolnici ter ne more nikamor. Na ta način so izzele iz nje večje vsote denarja, vse za bolnega dr. Mauringa. V resnici pa je bil g. dr. Mauring takrat zdrav kot riba, je hodil celo v Šiško, ne da bi bil kaj slutil, kako v skrbah so zanj prijateljice iz Vodmata.

Vse dotične vsote so romale bogvekam, gotovo pa je, da dr. Mauring o njih nič vedel ni.

Ko je uboga žrtev na ta in razne druge načine pripravila svojo gotovino, si je trojica izmislila drug načrt. Rekle so ji, da mora njeni v hranilnici naloženi denar vneti. Ker se je tega vendarle branila, so ji zažugale, da če ona noče, ji bo dr. Tavčar dvignil denar. Ona se je tega ustrašila ter res vzela denar iz hranilnice, baje 2800 K.

Dajmo jo zastrupiti!

Ko so ji tudi ta denar pod raznimi pretekami izvabile, so napravile načrt, da jo zastrupi. Gospodinja, pri kateri je Wolf stanovala, je Ana Kranjc že pred 14 dnevi rekla: Vi boste to-le enkrat nesli mrto vun! Ko jo gospodinja prestrašena vpraša, zakaj, ji ona odgovori, češ, bogve kaj se ji zna še pripetiti. Pri aretaciji pa je ena tovarišica povedala, da ji je Ana Kranjc rekla: dajmo jo zastrupiti. Pri preiskavi so baje res našli neke vrste strup v kovčku. Za tisto popoldne so ji prijateljice napravile v neki gostilni

gostijo, pa naključje, o katerem poročamo jutri, je hotelo, da je ravno ta zadnji manever privedel vse tri pravici v roke. Čujemo, da pridejo še lepše stvari na dan in da so v zvezi s temi tremi še druge osebe.

Ker so zveze z Dunajem pokvarjene, nam ni bilo mogoče dobiti najnovejših poročil iz Dunaja.

Lastnik in glavni urednik Milan Punt.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 6 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pisnimim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Izvrsten brinjevec ima

L. Šebenik v Spodnji Šiški.

Dijaki iz boljših rodbin se sprejmejo na hrano in stanovanje. Naslov pri „Prvi anonimni pisarni“ 342/3—3

Ena ali dve gospodinjci se sprejmejo na hrano in stanovanje. Naslov pri „Prvi anonimni pisarni“ 347/2—2

Prodajalka, ki se razume tudi nekoliko na šivanje se sprejme takoj, ali pozneje v trgovino z narejeno obleko. Naslov pove „Prva anonimna pisarna“ 346/3—2

Uradnik več slovenskega in nemškega jezika ter zmogel tovarniškega poslovanja išče v Ljubljani primerne službe. Ponudbe pod „Tovarniški uradnik“ na upravnishvo „Jutra“ 198/3—1

Cognac

Star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljši sredstvo za slabotne in reknavesente. Dobi se edino pri trvdiki: **BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.**

Vsako soboto celo noč odprta gostilna pri „Marinkovem Franceljnu“ v Sp. Šiški 130.

Igrala bo godba. Cenj. občinstvu se priporoča za obisk **Lovrenc Gorenc.**

Oblastveno autorizirano in sodno zapriseženi

inženir Ig. Stembor

Ljubljana, Šubiceva ulica 5.

Prevzema stavbna vodstva, oddaja strokovna mnenja, izvršuje vsa v stavbno stroko spadajoče načrte, kakor n. pr. za visoke stavbe, vodovode, kanalizacije, ceste, regulacije, parcelacije itd.

Na mesečne obroke:

Sukno in obleke za gospode, obleke in perilo za dame, preproge, zavese in druge slične predmete. Dobe se tudi izgotovljene obleke. **Kollmann, Ljubljana,** Sodnijska ulica št. 4.

Prilporeča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster
V LJUBLJANI
— Sodnijska ulica št. 3 —
Dobe se tudi izgotovljena obuvala. izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Obleke za gospode

najnovejšega kroja prodaja po lastni ceni zaradi pomanjkanja prostora kakor tudi najnovejšo

konfekcijo za dame in deklice.

A. LUKIČ

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Brzjavni naslov: **BAJEC**, Ljubljana.

ANT. BAJEC

cvetlični salon

Ljubljana, Pod Trančo št. 2.

Velika zaloga suhih vencev

Izdelovanje šopkov in vencev, trakov z napisi itd.

Zunanja naročila izvršuje točno.

Vrtnarija je na Tržaški cesti.

Cenjeni trgovci in obrtniki.

Stavbeno podjetje V. Scagnetti naznanja, da bode zgradilo v Šelenburgovi ulici št. 6 veliko strogo moderno trgovsko hišo. V pritličji se bo nahajalo 24 večjih in manjših lokalov za trgovino, v mezaninu 23 lokalov za malo obrt, deloma tudi za trgovino.

Radi najugodnejše in vsem zahtevam posameznikov najprikladnejše razvrstitve teh prostorov, se bodo isti oddajali pred pričetkom stavbe.

Resni reflektanti se uljudno vabijo, da se radi natančnejšega ustnega pogovora zglase v stavbeni pisarni podjetnika V. Scagnettija, Cesta na Rudolfovo železnico šte. 16 (tik državnega kolodvora). — Prosi se, da se cenjeni obisk preje pismeno ali telefonično javi. Telefon šte. 299. Poštni predal šte. 54.

Ivan Jax in sin v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

: Pisalni stroji „ADLER“ :

Čudež ameriške industrije izumljeno je novo

Adirno pero („Maxim,,)

s pisalno pripravo za črnilo in svinčnik.

Ta posebno duhovito sestavljen aparat služi za hitro in gotovo šteševanje in so njegove glavne prednosti ob najpreprostejši uporabi in brezhibnem funkcioniranju: na eni strani veliko razbremenjenje možgan, ker se celo pri zdržema večurnem delu z Maximom ne občuti nobeno živčno utrujenje, ki se sicer tako pogosto opaža; na drugi strani zanesljivost in velik prihranek na času. Cena enemu komadu z lahko umljivim natančnim navodilom K 1060 po povzetju, ako se vpošlje denar naprej K 10. Dobiva se pri glavnem zastopstvu Em. Erber, Dunaj II./S., Ennsgasse št. 12. Iq.

Jutro se prodaja v Trstu po 6 vinarjev v naslednjih tobakarnah:

- Becher** ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Možt, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,
- Cechimi**, ulica dell' Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg,
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča
solidna in neprekosljiva so
KINTA kolesa.
Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani
ceniki brezplačno.

K. Camernik
LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 6 vinarjev v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolencec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šuble, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolj, na žel. prel. pri Nar. domu
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stlene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstein, Jurčičev trg.
Wislak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Blič, Zaloška cesta.
Sveteč, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Štravs, Škofja ulica.
Zadel, Karlovska cesta.
Likar, Glince.
Sterkovič, Dunajska cesta.

Gg. botrom in botricam priporočam svoja birmanska darila.

Nikelnasta moška ura z verižico od . . . K 4-50 naprej.
Prava srebrna moška ura z verižico od . . . K 9-70
14 karatna zlata moška ura z verižico od . . . K 44-
Nikelnasta damska ura z verižico od . . . K 8-50
Prava srebrna damska ura z verižico od . . . K 9-50
14 kar. zlata damska ura z verižico od . . . K 20-
Uhani zlato na srebro . . . K 1-80
14 kar. zlati uhani . . . K 4-50

Največja in naj-
solidnejša trgovina
H. Suttner Mestni trg (na-
sproti refovarju).
Sv. Petra cesta 8.

Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka „Iko“

Zaradi minule sezije so cene

oblek za gospode, dame, dečke in deklice veliko znižane.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Klavirje, pianine in harmonije

le prvih svetovnih tyrdk na obrob-
po K 18-.

Ravnokar največja zaloga malo čas.
izposojenih pianinov po jako nizki ceni
ALFONZ BREZNIK, Kongresni trg 13,
učitelj „Glasbene Matice“.

Podružnica „Jutra“ za Sp. Šiško in okolico

(v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, v
hiši g. Tomažiča) telefon št. 177,
sprejema poročila za uredniški del
lista, oglase, naročilno itd.
Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

Kdor išče ali oddaja kako
službo,
kdor hoče kaj
kupiti ali prodati,
doseže to najlažje, ako
inserira
v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo
se plača
samo 5 vinarjev.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

Stanje hranitnih
vlog dvajset
milijonov kron

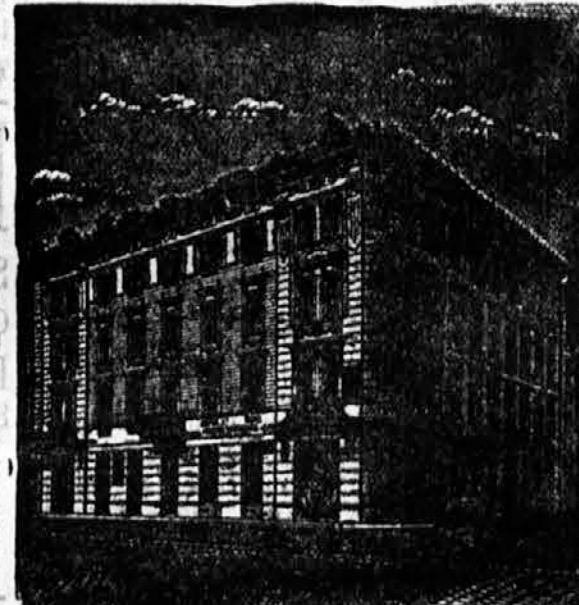
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadružnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih
4 1/2 %
brez odbitka rentnega davka
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100.000.000—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20.500.000—

Učiteljska tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo.
Muzikalije.

Najmodernejše črke.
Litografija.

Telefonska št. 118.

Postne hranilnice št. 78.307.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 610.000.
K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**.

L. J. Fröhlich
sobni slikar in pleskarski mojster, dekora-
cije, napisi in cerkveno slikarstvo
Ljubljana, Hrenova ulica 17.
Poštno-hranilnični račun št. 67.626.

Solnčniki,

radi velikanske zaloge
po vsaki poljubni ceni.
Jos. Vidmar,
Pred škofijo 19.

**Český hostinec v
Terstu**

Alla Meridionale

**Češka gostilna v
Trstu**

11 konj napredaj

od 440—600 K.

Lepi konji iz Slavonije, tudi za vsako
težko vprego uporabni. — Več se izve
pri lastniku Spod. Šiška št. 2.

Specialna trgovina
finih ročnih del
Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje
Plisiranje

Jako zanimiv, zabaven in po-
učen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane
četrtletno 1 K 1-80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite
ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.